Gemeente Amsterdam

Vastgesteld door:Wethouder Mbarki, op datum: 12.12.2024
Opdrachtgever: Marice de Lange
Directie: Grond en Ontwikkeling (G&O)

Participatieplan Spieringhorn

Fase: voorlopig ontwerp (VO)

Wat gaan we doen?

Sloterdijk Stationskwartier in Amsterdam Nieuw-West groeit de komende jaren sterk. Er zijn al veel nieuwe woningen gebouwd en in de toekomst komen daar nog meer bij. Dat vraagt om plekken waar Amsterdammers kunnen ontspannen, sporten en samenkomen. Het groene Spieringhorn is hier de perfecte plek voor.

Spieringhorn wordt dé groene ontmoetingsplek voor Amsterdammers uit Sloterdijk stationskwartier, Geuzenveld-Slotermeer en sporters daarbuiten. Er zijn plannen voor:

- Nieuwe plekken voor voetbal-, hockey- en (extra) tennisvelden.
- Een groen, openbaar park om te sporten, spelen, bewegen en ontmoeten.
- Een school met een sporthal

In 2021 is de projectnota voor Spieringhorn vastgesteld. De sportverenigingen hadden bezwaren op dit plan. Daarop is in april 2024 – in overleg met de sportverenigingen – de ligging van de sportvelden in het plan aangepast. De rest van de projectnota is hetzelfde gebleven.

Herontwikkeling Spieringhorn: nieuwe ligging sportvelden

De volgende stap is het maken van een voorlopig ontwerp voor het hele gebied. De sportvelden hebben al een vaste plek, dus het ontwerp zal zich vooral richten op de openbare ruimte tussen de sportvelden. Om tot een voorlopig ontwerp te komen, werken we in 4 fases.

Fase 1: Breed ophalen
We gaan in gesprek met iedereen die betrokken of geïnteresseerd is in de toekomst van Spieringhorn als openbaar (sport)park. Hierbij vinden we het belangrijk om breed ideeën op te halen en open te praten over wensen en zorgen. Ook willen we inzicht geven in de keuzes die gemaakt moeten worden en de voorkeuren van de betrokkenen duidelijk in kaart brengen. De projectnota en het besluit over de plek van de sportvelden vormen daarbij ons startpunt.

Fase 2: Ontwerp alternatieven
Het projectteam ontwerpt verschillende opties op basis van de resultaten uit fase 1 en aanvullend onderzoek. Deze opties worden vervolgens besproken met de omgeving. Iedereen kan hierop reageren, suggesties doen en aangeven welke voorkeuren ze hebben.

Fase 3: Concept Voorlopig Ontwerp
Op basis van de inzichten uit fase 3 en verder onderzoek, ontwerpt het projectteam één concept Voorlopig Ontwerp. Deze wordt voorgelegd aan betrokkenen, hierop kan men reageren en aanvullen.

Fase 4: Besluitvorming Voorlopig Ontwerp
Op basis van de reacties en verder onderzoek wordt een Voorlopig Ontwerp ter vaststelling voorgelegd aan het College van B&W. Na vaststelling worden de betrokkenen geïnformeerd over de vastgestelde versie van het Voorlopig Ontwerp.

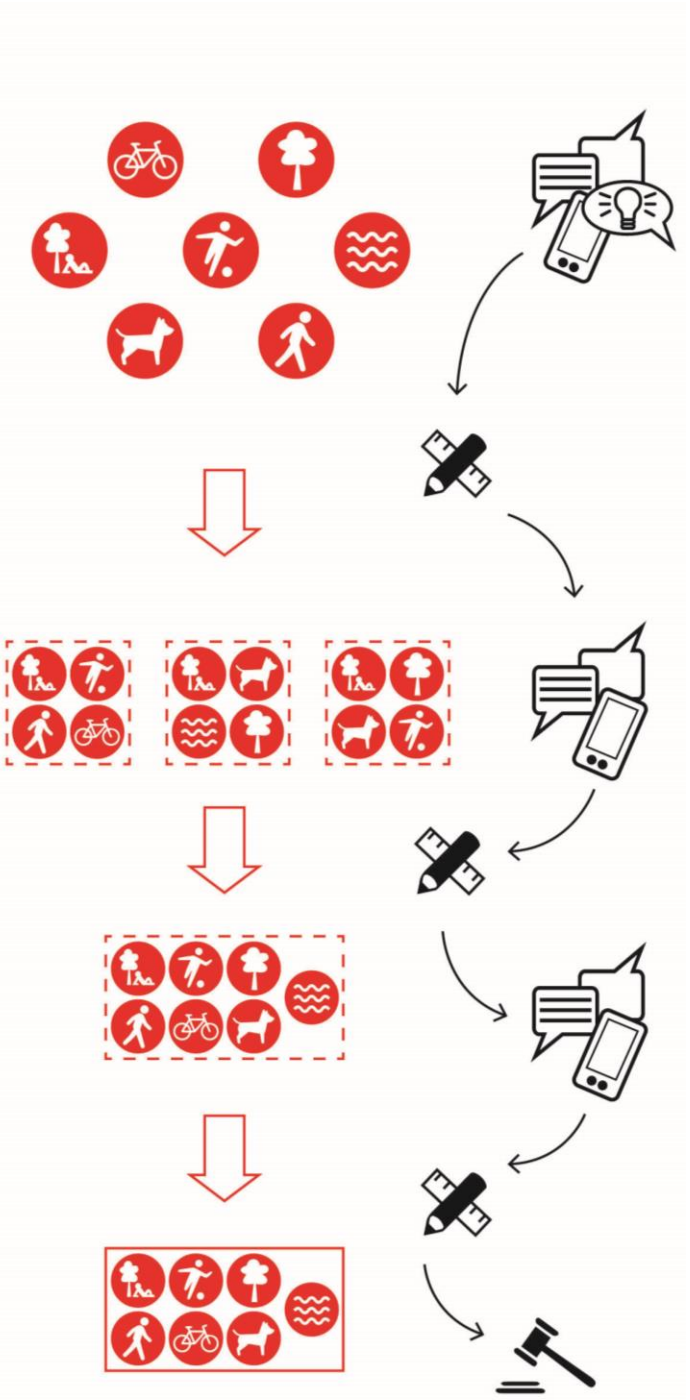

Genderinclusieve aanpak binnen de participatie

Uit onderzoek blijkt dat vrouwen en meiden zich vaker onveilig voelen in parken dan mannen en jongens. Bovendien stoppen meiden vaker met sporten dan hun mannelijke leeftijdsgenoten. De ontwikkeling van Park Spieringhorn biedt een mooie kans om onderzoek te doen naar hoe openbare ruimte in parken beter kan aansluiten op de behoeften van vrouwen en meisjes. Dit project maakt deel uit van het grotere programma *Amsterdam Maakt Ruimte*, en het doel is om aanbevelingen te formuleren voor een openbare ruimte die inclusiever is en waarin het perspectief van vrouwen en meisjes sterker naar voren komt. Voor Park Spieringhorn betekent dit dat we tijdens het ontwerpproces extra aandacht besteden aan wat

vrouwen en meisjes in de buurt nodig hebben en ervaren. Hun ideeën en wensen worden zorgvuldig meegenomen in de plannen voor het park. Daarnaast gebruiken we kennis uit andere Europese steden en internationale voorbeelden van genderinclusieve ontwerpen om ervoor te zorgen dat het park echt aansluit bij de diverse behoeften van alle gebruikers.

Waarom doen we dit samen en wat is uw invloed?

We betrekken de huidige en toekomstige gebruikers van het Spieringhorn-park bij het project, omdat zij het park nu al gebruiken of dit in de toekomst waarschijnlijk gaan doen. Hun kennis en ervaring helpen ons om een beter en meer passend plan te maken. Door hun ideeën en inzichten op te nemen, vergroten we de kwaliteit van het uiteindelijke ontwerp.

Deze mensen zijn namelijk de eindgebruikers van het park en weten het beste wat er nodig is. Door samen met hen een plan te maken, hopen we dat ze zich al tijdens het ontwerpproces betrokken voelen en het park ook in de toekomst blijven gebruiken.

Invloed van betrokkenen in verschillende fases:

1. In de eerste fase is de rol van deelnemers aan de participatie a*dviseren.* Dit betekent dat u uw ideeën en suggesties kunt delen, en wij geven aan welke adviezen we ontvangen hebben en wat we ermee doen.
2. In fases 2, 3 en 4 verschuift de rol naar *reageren*. Hier kunt u uw mening over het project geven, en wij laten weten welke reacties we hebben ontvangen en hoe we deze meenemen in het plan. Ook leggen we uit waarom we iets niet (kunnen) meenemen in het plan.

Soms is de invloed van betrokkenen op (kleine) onderwerpen uit de opgave groter. Bijvoorbeeld over het kiezen van een speeltoestel, of de keuze tussen verschillende soorten beplanting. Welke onderwerpen dit zijn, weten we nu nog niet. Dit wordt later in het proces meer duidelijk. We streven ernaar om de invloed bij zoveel mogelijk onderwerpen zo groot mogelijk te laten zijn (tot meebepalen binnen de dan gestelde kaders), waarbij het basisniveau adviseren (fase 1) en reageren (fase 2, 3, 4) is.

Kortom, we laten ons graag adviseren, luisteren naar uw inbreng en laten zien wat we daarmee doen, zodat het park straks echt aansluit bij de wensen van de gebruikers.

Wat vragen we aan u? Wat staat al vast?

Betrokkenen kunnen adviseren over het ontwerp voor het openbaar (sport)park Spieringhorn. De projectnota Spieringhorn en het besluit over de ligging van de sportvelden liggen al vast en vormen daarmee het uitgangspunt.

Onderwerpen die tijdens de participatie ter sprake zullen komen zijn:

- Uitstraling – Welke uitstraling moet het park krijgen?
- Groen en water – Welke planten en bomen moeten er in het gebied komen? En waar? En waar maken we ruimte voor water?

- Nieuwe gebruiksfuncties (zoals wandelen, hardlopen, fietsen, skaten, spelen, sporten, ontmoeten, picknicken, hond uitlaten, etc.) - Welke gebruiksfuncties moeten er aan het park worden toegevoegd? Waar moeten deze komen?
- Fiets- en wandelpaden – Hoe moeten de fiets- en wandelpaden lopen door het park?
- Toegang tot het park – Hoe komen de toegangen tot het gebied eruit te zien?
- Sociale veiligheid – Hoe zorgen we voor een sociaal veilig park?
- Fysieke herkenbaarheid – Hoe zorgen we voor een herkenbaar park als je ernaartoe of erlangs rijdt?
- Naamsbekendheid – Hoe zorgen we dat het park bekend wordt bij een breder publiek?
- Rust en reuring – Wat is een goede balans tussen rust en reuring? Hoe houden we daar in het ontwerp rekening mee?
- Sociale verbinding – Hoe zorgen we ervoor dat mensen elkaar in het park ontmoeten en het prettig met elkaar hebben?
- Eigenaarschap – Hoe zorgen we ervoor dat mensen zich eigenaar gaan voelen van het park, doordat ze zich betrokken voelen en het als 'hun park' voelt?
- Inclusiviteit – Hoe zorgen we ervoor dat iedereen zich welkom en prettig voelt in het park?

Tijdens de gesprekken, bijeenkomsten en online participatie zullen dilemma's naar voren komen. Waar de een iets een goed idee vindt, vindt de ander dit juist geen goed idee. Tijdens de gesprekken zullen we hier aandacht aan besteden en vragen naar oplossingen voor deze dilemma's. Op deze manier proberen we bij zoveel mogelijk onderwerpen en dilemma's tot gedragen oplossingen te komen.

Dilemma's die ter sprake komen tijdens de participatie zijn:

Rust versus reuring – De opgave biedt kansen voor zowel rust als reuring in het gebied. Wat is een goede balans?

Groen versus verharding – De opgave biedt kansen voor zowel groen als sport. Voor sommige sportfaciliteiten is verharding nodig. Welke keuzes maken we daarin?

Groen versus veiligheid – De opgave biedt kansen voor een mooi ecologisch gebied van goede kwaliteit, met veel bomen en groen. Bomen en groen kunnen zichtlijnen en een gevoel van "overzicht" en ogen op straat in de weg zitten. Ook kan bijvoorbeeld verlichting een veilig gevoel geven, terwijl dit niet goed is voor bepaalde diersoorten. Hoe ga je hier goed mee om?

Verenigingen/clubs versus openbaar park – Gebruikers van het huidige sportpark komen nu alleen hun eigen vereniging bezoeken. In de toekomst wordt het gebied door een grotere en meer diverse groep mensen (de 'nieuwkomers') bezocht en gebruikt. Wat betekent dit voor de verenigingen, zowel in kansen als zorgen? Een succesvolle samenleving/samenwerking vraagt iets van de 'nieuwkomers' én de huidige gebruikers.

Sportief gebruik (actief) versus recreatief park gebruik (ontspanning) - Er zit mogelijk spanning tussen sportfuncties en ontspanning in het park. Wat is een goede balans? En welke keuzes maken we daarin?

Open sportpark versus sociale veiligheid – Een open(baar) (sport)park kan gepaard gaan met meer overlast en een gevoel van onveiligheid. Hoe zorgen we ervoor dat het park veel wordt gebruikt en door deze reuring de sociale veiligheid toeneemt? Of nemen we andere maatregelen, zoals het plaatsen van hekken en het afsluiten van het park tussen bepaalde tijden?

Onderwerpen die al vastliggen of waar weinig tot geen ruimte voor participatie is zijn:

- Ligging sportvelden clubs en verenigingen
- Autoparkeren
- Verplaatsing afvalpunt
- Hoofdgroenstructuur De Bretten
- Haarlemmerweg (barrièrewerking)
- Behoud historische dijk
- Overig beleid en wet- en regelgeving die van toepassing is op het gebied

Wie doen er mee?

We willen de volgende doelgroepen bij de herontwikkeling van Spieringhorn betrekken;

- Sportverenigingen en-clubs (bestuur, vrijwilligers, leden, ouders)
    - SDW
    - AMHC Westerpark
    - ATC Sloterplas
    - Footy
- Bewoners:
    - Sloterdijk Stationskwartier
    - Bewoners Slotermeer Noord-Oost
    - Jeugd
    - Ouderen
    - Nabijwonende studenten
    - Statushouders
- Onderwijs/scholen in de buurt; leerlingen, leraren, ouders
    - IKC Sloterdijk
    - GBS Veerkracht
    - St. Henricus
    - Slotermeerschool
    - 't Koggeschip
- Volkstuinders De Bretten
- Ondernemers en bedrijven in de buurt, BIZ, hotels
- Kantoren
    - Eigenaren
    - Huurders
- Kunstenaars Arlandaweg
- Jongeren adviesraad stadsdeel Nieuw-West, jongerenkerngroep Nieuw-West via Young Amsterdam, jongeren via Nationaal Programma Samen Nieuw-West
- Partners Sport & Bewegen Nieuw-West
- Maatschappelijke Buurtorganisaties
- Belangenorganisaties; Fietsersbond, bomenstichting, belangenorganisatie mindervaliden

Doelgroepen voor genderinclusieve participatie

- Tienermeiden
    - Verschillende culturele achtergronden
- Volwassen vrouwen
    - Diverse, representatieve groep vrouwen, oog voor:

- Verschillende leeftijden
- Verschillende culturele achtergronden
- Gezondheid (mobiliteit)

We bereiken deze doelgroepen via:

- Middelbare scholen in de buurt
- Emancipatie stichtingen: o.a. Stichting Blik op talent, Hippe heks, BuurtMoedersKracht, Vrouw en Vaart, Stichting Aminah, partners vrouwenagenda
- Coördinator veiligheid Nieuw West

Hoe en wanneer kunt u meedoen?

Bij de herontwikkeling van Spieringhorn willen we graag zoveel mogelijk belanghebbenden betrekken. Dit gaat om een diverse groep mensen, jong en oud, met verschillende culturele achtergronden en behoeften. Daarom zetten we verschillende middelen in om iedereen zo makkelijk mogelijk te laten deelnemen.

We hebben drie vormen van participatie:

1. Gesprekken in de buurt ("Wij komen naar u")
   In elke fase gaan we actief naar de omliggende buurten toe om bewoners te spreken door middel van interviews. We kiezen voor plekken waar bewoners al vaak komen, zoals het park bij het Arthur Meerwaldpad en evenementen die in de buurten georganiseerd worden. Ook gaan we met scholen, leerlingen, ouders en vrouwengroepen in gesprek om te horen wat zij belangrijk vinden.

2. Bijeenkomsten op locatie ("U komt naar ons")
   Elke fase organiseren we één of twee bijeenkomsten op een locatie in Spieringhorn (zoals bij een sportvereniging). Iedereen die betrokken is, wordt hiervoor uitgenodigd om samen ideeën en feedback te delen.

3. Online participatie
   Voor wie liever online meedoet, bieden we online platform OpenStad waar mensen per fase hun input kunnen geven. Het platform biedt verschillende mogelijkheden voor participatie. We kijken per fase welke het beste past met als doel dat betrokkenen zo goed mogelijk kunnen adviseren of reageren.

Flexibel en laagdrempelig proces

Participatie gebeurt zowel via live ontmoetingen als via middelen die mensen in hun eigen tijd kunnen gebruiken. In elke fase worden alle vormen van input samengevoegd om een totaalbeeld te krijgen van alle inbreng.

We houden het participatieproces flexibel, binnen de verschillende participatievormen (gesprekken, bijeenkomsten, online). Hierdoor kunnen we steeds inspelen op wat goed werkt. We bekijken continu wie we nog moeten spreken en of er nieuwe inzichten zijn opgedaan. Als we merken dat we geen nieuwe informatie meer horen, ronden we de gesprekken af.

Genderinclusieve participatie vormen

- Feminist Exploratory Walks – Samen wandelen door de buurt en ervaren wat prettig en minder prettig voelt. Tijdens de wandeling is er ruimte om stil te staan bij wat energie geeft en waar knelpunten zitten. Dit kan vastgelegd worden door foto's te maken, verhalen op te schrijven of op te nemen.
- Narrative maps – Een kaart of verhaal maken van alledaagse routes, bijvoorbeeld hoe je van huis naar school of naar de sportclub gaat. Dit kan creatief worden ingevuld met tekeningen of korte verhalen.
- Deep hanging, rondhangen, rondkijken en in gesprek gaan. Dit biedt de kans om informele inzichten te verzamelen en een ontspannen sfeer te creëren.
- We werken in kleine groepen van maximaal 8 deelnemers. Dit zorgt voor een persoonlijke aanpak en een veilige sfeer voor iedereen. In totaal willen we 3 tot 6 groepen samenstellen.

Communicatie

Aan de start van fase 1 nodigen we alle belanghebbenden uit om te participeren over de herontwikkeling van Spieringhorn. Dit doen we door middel van:

- een brief of flyer (zie onderstaand verspreidingsgebied)
- Fysieke communicatiemiddelen in het gebied, zoals posters bij sportverenigingen
- e-mail met digitale flyer/uitnodiging. We gebruiken daarvoor de bestaande communicatie netwerken in de wijk om berichten te verspreiden, zoals van het stadsdeel, de sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, etc.
- Overige digitale communicatiekanalen vanuit de gemeente Amsterdam (stadsdeel) en organisaties in de wijk

Gedurende het proces verzamelen we contactgegevens van deelnemers, waarmee we een e-mailbestand opbouwen. Via dit bestand en overige digitale communicatiekanalen nodigen we belanghebbenden uit voor vervolgfases. We gaan zorgvuldig met deze gegevens om volgens Algemene Verordening Gegevens (AVG).

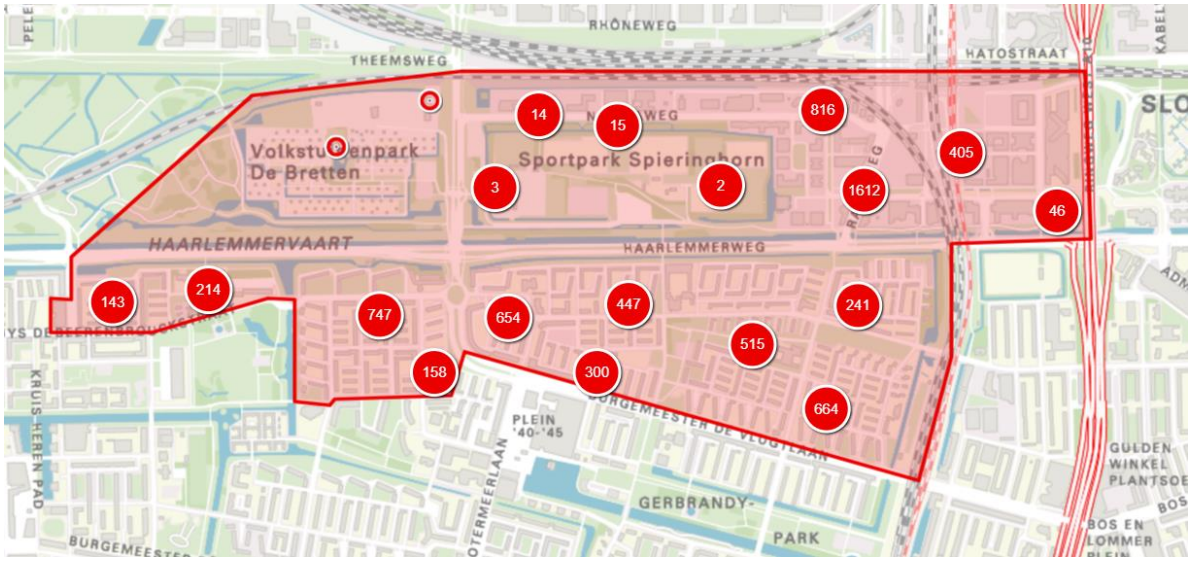

Uitnodigingsgebied participatie herontwikkeling Spieringhorn, gebaseerd op verwacht toekomstig parkgebruik (7076 adressen).

Wat gebeurt er met uw inbreng?

De resultaten van alle gesprekken, bijeenkomsten en online participatie worden samengevat en anoniem op een online platform geplaatst, zoals OpenStad. Van elk gesprek en elke bijeenkomst krijgen de deelnemers een geanonimiseerd verslag toegestuurd.

Het projectteam gebruikt de resultaten van elke fase om verder te werken aan het ontwerp. Niet alle ideeën en wensen kunnen terugkomen in het ontwerp. Soms worden andere keuzes gemaakt dan uit de participatie naar voren komt. Bijvoorbeeld omdat het algemeen belang wordt gediend of keuzes voor klimaatbestendigheid nodig zijn. Aan het einde van elke fase wordt een (tussen)product opgeleverd. Het team legt daarbij uit hoe de input van de participatie is verwerkt: wat is gebruikt, wat niet, en waarom.

Alle (tussen)producten en uitleg worden gepubliceerd op het online platform. Betrokkenen ontvangen een e-mail zodra deze beschikbaar zijn.

Planning en besluitvorming
Fase 1: Breed ophalen
Toewerken naar: een overzicht van wensen, ideeën, zorgen en voorkeuren
Besluitvorming: projectteam
Planning: januari 2025

Fase 2: Ontwerp alternatieven
Toewerken naar: verschillende ontwerpen voor het gehele park of delen van het park
Besluitvorming: projectteam
Panning: maart-april 2025
Fase 3: Concept Voorlopig ontwerp
Toewerken naar: één concept ontwerp
Besluitvorming: projectteam
Planning: juni-juli 2025

Fase 4: Besluitvorming en vaststelling Voorlopig Ontwerp
Toewerken naar: Vastgesteld Voorlopig ontwerp
Besluitvorming: College van B&W
Planning: september-oktober 2025

Vooruitblik

Na vaststelling van het Voorlopig Ontwerp, zal een Definitief Ontwerp worden uitgewerkt. Als het definitieve ontwerp is vastgesteld, zal het plan stapsgewijs worden uitgevoerd. Betrokkenen worden op de hoogte gehouden van tussentijdse stappen.

Het kan zijn dat dit participatieproces anders loopt dan beschreven. Mochten er wijzigingen plaatsvinden dan zullen we dit uitleggen. Kijk voor de actuele informatie op amsterdam.nl